

BEDOUD GEBIED VOLKEL

CONTRAST GROEN EN KAAL

Ondanks dat Volkel al een redelijk groen dorp is, zijn er relatief weinig dier- en planten-soorten waargenomen. Slechts 59 soorten in Volkel, terwijl dit in andere wijken kan oplopen tot in de honderden! Dit kan te maken hebben met het feit dat er te weinig waarnemers aanwezig zijn in Volkel die dit doorgeven. Jammer, maar wie weet na het lezen hiervan ben je gemotiveerd om meer te letten op de kleine en grotere dieren en planten in de omgeving!

Er zijn namelijk groene parkjes aanwezig naast basisschool de Vlieger en ten zuiden van de begraafplaats. Ook in de Voornstraat achter de kerk is een groen stukje aanwezig met oudere bomen. Aan de voorzijde van de kerk is het straatbeeld echter anders. Het dorpsplein en de parkeerplaats hier zijn kaal en betegeld. De bomen die er staan hebben weinig ruimte om te groeien door de geringe ruimte rondom de stam.

Op het industrieterrein in Volkel is ook weinig groen te bekennen. Door dergelijke plekken te vergroenen, kunnen reeds aanwezige soorten zich verspreiden en wordt verbinding gecreëerd tussen groene gebieden. Naast de soorten in tuinen, parken en bermen, zijn er ook die juist graag binnenshuis leven.

HUISBROEDERS

In Volkel broeden twee verschillende zwaluwen, namelijk de gierzwaluw en de huiszwaluw. Een groot verschil tussen deze twee is dat de gierzwaluw bijna altijd in de lucht is, zo slaapt, eet en paart hij tijdens het vliegen. Alleen tijdens de broedtijd zijn ze niet altijd meer in de lucht te vinden. Hun jongen moeten natuurlijk opgevoed worden! Oorspronkelijk broeden de gierzwaluw en de huiszwaluw in rotslandschappen. De huizen, kantoorgebouwen en andere bebouwing in dorpen en steden zijn voor deze soorten een goed alternatief. Hoe ze hun nest maken verschilt wel per soort. De huiszwaluw maakt met behulp van klei en zand nestkommen onder de dakranden. De gierzwaluw daarentegen broedt daadwerkelijk in gebouwen. Bijvoorbeeld op plekken onder de dakgoot, onder de dakpannen, achter de regenpijp of andere geschikte openingen in bebouwing.

Beide soorten zijn trekvogels, ze broeden hier en in het najaar trekken ze weg om in Afrika te overwinteren. Een indrukwekkende overtocht voor deze vogels. Vanaf half april komen ze weer terug naar Nederland en gaan ze naar hun nestplaats van afgelopen jaar. Ze zijn dan ook erg plaatsgetrouw en vinden hun nest ieder jaar terug.

Eeuwsels (Google Maps)

Rendierstraat (Google Maps)

Wilgenstraat
(Google Maps)

GEBIEDSKENMERKEN

Oppervlakte 110 ha

Functie Bebouwd gebied

Bodem -

Overig

KARAKTERISTIEK

Het kerkdorp Volkel wordt al voor het eerst schriftelijk gemeld in 1313. Vanaf 1485 is een kapel aanwezig in Volkel, deze is in de geschiedenis meerdere malen afgebrand en herbouwd. De huidige kerk, Antonius Abtkerk, is gelegen in het centrum van Volkel en werd in 1938 gebouwd. De kerk is een Rijksmonument en naast de kerk zijn meerdere gemeentelijke monumenten aanwezig in het dorp. Zoals een paar woonhuizen in de Antoniusstraat, Rudigerstraat en Kloosterstraat, een boerderij in de Wilgenstraat en het oude brandweehuisje in de Heuvelstraat.

Over het algemeen is Volkel een groen dorp, met meerdere aanwezige parken en bosschages langs wegen en sportterreinen. Het dorpsplein met enkele winkels, horeca en de parkeerplaats is wel kaal. Ook het industrieterrein Volkel maakt onderdeel uit van het gebied. Net zoals het dorpsplein is dit een kaler deel van het dorp ten opzichte van de verspreide groene parkjes.

ROODBORST (Econsultancy)

GIFTIGE BONDGENOOT

Een andere soort die voorkomt in huizen en tuinen, en zo ook in Volkel, is een kleine zwarte spin. Het betreft de grote steatoda, echter in tegen-stelling wat de naam doet vermoeden is de spin maar een centimeter groot. Deze spin is familie van de zwarte weduwe en net zoals zijn familie is de spin (in minder mate) giftig. In Nederland zijn er echter geen gevallen bekend van mensen die gebeten zijn. Je ziet ze niet snel en ze blijven liever in hun web zo ver mogelijk uit de buurt van mensen. De spin is niet agressief van aard en zal niet actief een mens aanvallen. Het gif is niet zo sterk als dat van de zwarte weduwe en alleen het volwassen vrouwtje is in staat om de menselijke huid te doordringen door de korte giftanden. We hebben dan ook niets te vrezen van deze spin.

Het gif komt goed van pas bij het doden van prooien. Hierdoor is deze spin een van de beste soorten om in huis te hebben, gezien ze veel schadelijke insecten wegvangen. Kom je de spin tegen in je huis, kan je proberen hem voorzichtig buiten te zetten. Of gewoon laten zitten, dan helpt ze mee met het vangen van insecten!

VROEGE VOORJAAR

Het aantal waargenomen dagvlinders geeft aan dat er in het dorp groene tuinen en bosschages aanwezig zijn. Een bekende vlinder die in tuinen, maar ook binnenshuis te vinden is, is de dagpauwoog. Het is één van de weinige dagvlinders die overwintert als volwassen vlinder. De in Volkel waargenomen kleine vos en citroenvlinder zijn er hier

ook twee van. De andere soorten vlinders overwinteren als eitje, rups of pop. Aangezien de dagpauwoog overwintert als vlinder, is deze ook vroeg in het voorjaar als één van de eerste weer te zien. Vooral de dagpauwoog en de kleine vos overwinteren in huizen, schuren en kelders. Het is van belang dat de plek donker, koel en beschermt is. Zodra de winter ingaat, houden ze een winterslaap. Binnenshuis kan de temperatuur oplopen als bijvoorbeeld de verwarming wordt aangezet. Door de warmte zal de vlinder actief worden, dit ontwaken uit de winterslaap kost veel energie.

Het is dan ook goed om deze vlinders voorzichtig naar een koele en beschutte plek te verplaatsen. Zoals naar de schuur, de kelder, onder een afdakje of in een vlinderkastje. Zo komt de vlinder de winterslaap door en blijft er voldoende energie beschikbaar om in het voorjaar weer rond te vliegen. Beter wat kouder dan te warm, zelfs een temperatuur van min 20 °C kunnen ze overleven!

Een andere soort die er vroeg bij is in het voorjaar is een struiksoort, de gele kornoelje. Deze struik bloeit al in februari en maart. De kleine gele bloemen zijn een welkome nectarbron voor insecten. De gele kornoelje wordt vaak aangeplant in parken en tuinen. Na bestuiving door bijen, worden rode bessen gevormd. Deze zijn eetbaar, maar rauw niet superlekker van smaak. Een optie is om ze te verwerken in jam of sap. De bessen worden ook gegeten en verspreid door vogels, waardoor de struik vanuit aanplant kan verwilderen.

WAARGENOMEN SOORTEN

(ZOALS BEKEND IN NATIONALE DATABANK FLORA EN FAUNA)

VOGELS

- Braamsluiper
- Ekster
- Gierzwaluw
- Groenling
- Huismus
- Huiszwaluw
- Kauw
- Koolmees
- Merel
- Turkse tortel

ZOOGDIEREN

- -

VLEERMUIZEN

- Gewone dwergvleermuis

DAGVLINDERS

- Atalanta
- Bont zandoogje
- Citroenvlinder
- Dagpauwoog
- Distelvlinder
- Groot koolwitje
- Klein geaderd witje
- Klein koolwitje
- Kleine vos
- Landkaartje

LIBELLEN

- -

REPTIELEN, AMFIBIEËN & VISSSEN

- -

OVERIGE ONGEWERVELDEN

- Blauwbandspanner
- Grote steatoda
- Honingbij
- Meriansborstel
- Oxycareus

VAATPLANTEN

- Amerikaans krentenboompje
- Bijvoet
- Bleke klaproos
- Gelderse roos
- Gele kornoelje
- Gewone kropaar
- Hazelaar
- Melganzenvoet
- Mosbloempje
- Paarse dovenetel

OVERIGE

- Gewoon dikkopmos
- Groot dooiermos

Grote steatoda
(H. Looman)

Dagpauwoog
(G.J. Assink)

Huiszwaluw (iStock)

BEN JE BENIEUWD WAT ER OP DIT MOMENT AAN SOORTEN WORDT GEZIEN?

Neem eens een kijkje op waarneming.nl. Hier vullen vrijwilligers hun waargenomen soorten in. Steeds meer mensen voeren in wat ze hebben gezien. Op die manier leren we welke soorten voor kunnen komen. Deze kennis vormt een basis voor bescherming van biodiversiteit. Wil je zelf een bijdrage leveren of soorten leren kennen? Dan is er een app voor op je telefoon die aan de hand van foto's kan herkennen welke soort je hebt gezien. Kijk op [ObsIdentify](https://obsidentify.nl).

'AMBASSADEUR' VAN DIT DEELGEBIED IS DE ROODBORST

De 'ambassadeur' van het gebied is de roodborst. Deze soort is gekozen als vertegenwoordiger, omdat in dit deelgebied kansen voor verbetering van het leefgebied zijn. Net als alle andere soorten heeft de roodborst behoefte aan voedsel, voortplantingsplekken en schoon water. Als het goed gaat met de ambassadeur kunnen veel andere soorten meeliften op zijn succes.

VOORWAARDE & VERBETERMAATREGEL VOOR DE AMBASSADEUR

Vocht: Vogels hebben water nodig om te drinken, af te koelen en hun veren schoon te maken en in te vetten.

Zet een waterschaal, diep bord of koekenpan in de tuin neer met water erin. Als u een vijver heeft, zorg dan voor een schuin aflopend, ondiep gedeelte dat werkt als vogelbad.

Verblijfplaats: In holen, bomen, muren of in dichte klimplanten. Een slordig nest van grassen en bladeren.

Roodborsten maken vaak een nest in dicht struikgewas. U kunt de roodborst hierbij helpen door dichte struiken zoals meidoorn of sleedoorn aan te planten in de tuin. Anders zijn er speciale nestkasten voor roodborsten, zogenoemde balkonkasten, die u kunt ophangen.

Voedsel: Insecten, spinnetjes en andere kleine diertjes, aangevuld met bessen en zaden.

Roodborsten komen graag op voedertafels af. Daarnaast kunt u blaadjes in de herfst onder struiken en borders harken. Hier komen namelijk insecten op af, die de roodborst kan eten. Tot slot zijn besdragende struiken, zoals meidoorn, een goede voedselbron voor de roodborst.

Meidoorn (D. Koopman)

Roodborst (M. de Haas)

VERBETERMAATREGELEN

HUIDIGE SITUATIE	GEWENSTE SITUATIE	HOE GEWENSTE SITUATIE BEREIKEN?	
		GEMEENTE	INWONERS
Een relatief versteend dorp.	Sterke groene structuren met afwisselende soorten die hier van nature thuishoren.	Dichte groene structuren in straten aanplanten met diverse soorten bomen waar de roodborst in kan nestelen.	Vervang verharding die niet persé noodzakelijk is met groen.
Weinig bermen en groene structuren.	Minder verstening en meer groen bestaande uit bomen, bosplantsoen en kruidenrijke bermen.	Brede plantvakken plaatsen met planten die zorgen voor een jaarrond nectaraanbod voor bijen, vlinders en andere insecten.	Zorg voor dichte groene structuren in de tuin waar roodborsten in kunnen nestelen.
Een aantal plantsoenen met hagen en cultuur planten.	De tuinen van inwoners bevatten weinig verharding en zijn divers in boom-, struik- en plantensoorten.	Meer ruimte voor bermen met extensief maaibeheer (2x per jaar maaien).	Breng in de tuin diverse, van nature voorkomende (inheemse), planten aan die in verschillende periodes van het jaar bloeien en een voedselbron zijn voor bijen, vlinders en andere insecten.
		Invoeren van een gefaseerd maaibeleid bij bermen en oevers.	Waterpartijen aanleggen met natuurlijke oevers waar roodborsten kunnen drinken en badderen.